

Syllabus: Reflective Reading

ઇપીસી 1: પરાવર્તિત વાંચન

સેમેસ્ટર: 1

ફરજિયાત પ્રશ્નપત્ર

ગુણ: 35 + 15

ઉદ્દેશો:

- સંભવિત શિક્ષકોને સક્ષમ કરવા માટે.
- ટેક્સ્ટ બુકમાં પ્રદર્શિત સંદર્ભ અને વિવિધતાને ઓળખવા અને તેનાથી સંબંધિત. ટેક્સ્ટના સંબંધમાં અર્થઘટન અને પ્રતિબિંબની કુશળતા વિકસિત કરવી.
- વિવિધ સૂક્ષ્મ શિક્ષણ, અભ્યાસક્રમ અને સહ-અભ્યાસક્રમ હાથ ધરવાના હેતુથી સંબંધિત પ્રવૃત્તિઓ.
- ક્રિયામાં અને ક્રિયા પર પ્રતિબિંબિત કરવાની કુશળતા અને ક્ષમતાનો વિકાસ કરો.

એકમ: 1 અનુક્રમણિકા અને ટેક્સ્ટમાં વિવિધતા

(આ વિભાગ, ટેક્સ્ટના સંદર્ભમાં શિક્ષકની તાલીમાર્થીની વાંચન અને સમજણ ક્ષમતાને વિકસિત કરવા અને મૌખિક રીતે દૃષ્ટિની, દૈહિક રીતે તેના પર પ્રતિબિંબિત કરવા માટે કુશળતા વિકસાવવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે.)

1.1 વિભાવનાત્મક સમજણ: ટેક્સ્ટ, વિવિધતા, સંદર્ભ, સમજૂતી, વાંચવાની વ્યૂહરચના

૧.૨ ડેવિસની સમજણની નવ સંભવિત ઘટક કુશળતા

1. વિશ્વના અર્થો. સંદર્ભમાં શબ્દોના શબ્દો pass. પેસેજ સંસ્થાને અનુસરો Main. મુખ્ય વિચાર specific. ચોક્કસ લખાણ-આધારિત પ્રશ્નોના જવાબ 6.. પેરાફ્રેઝ સાથે લખાણ-આધારિત પ્રશ્નો content. વિષયવસ્તુ વિશેના સૂચનો દોરો Lite. સાહિત્યિક ઉપકરણો Author. લેખકનો હેતુ.

1.3 વાંચન વ્યૂહરચના-પૂર્વાવલોકન, સ્કીમિંગ, સ્કેનિંગ, સૂચિત કરવું, પ્રતિબિંબિત કરવું, આગાહી કરવી, વાક્યસંગ્રહ અને વિચારોનું વિસ્તરણ

એકમ:૨ નિયમિત પ્રથાઓ પર પ્રતિબિંબ

(આ વિભાગ તાલીમાર્થીને સંદર્ભ સાથે પ્રતિબિંબની તકો પ્રદાન કરવા પર કેન્દ્રિત છે. અભ્યાસક્રમની અજમાયશ, સ્કૂલ ઇન્ટર્નશિપ જેવી પ્રવૃત્તિઓ અને મૌખિક અભિવ્યક્તિ માટે કુશળતા વિકસિત કરે છે.

૨.૧ વિભાવનાત્મક સમજણ: પ્રતિબિંબિત શિક્ષણ, પરાવર્તિત ડાયરી, પ્રતિબિંબના તબક્કા

૨.૨ ક્રિયામાં પ્રતિબિંબ, ક્રિયાનું પ્રતિબિંબ -ડોનાલ્ડ શોન

એકમ માટેની પ્રવૃત્તિઓ: 1

1. તમારી પસંદની ટેક્સ્ટ બુકમાંથી કોઈ ટેક્સ્ટ (ઓછામાં ઓછું 4-5 પૃષ્ઠોનો પાઠ) પસંદ કરો. કોન ટેક્સ્ટ, વિવિધતા અને ટેક્સ્ટમાં મૂળભૂત કિંમતો ઓળખો. લખાણના લેખકોનો હેતુ જણાવો અને તે માટેની તમારી સમજણ પર પ્રતિબિંબિત કરો.
2. તમારી પસંદની ટેક્સ્ટ બુકમાંથી કોઈ ટેક્સ્ટ (ઓછામાં ઓછું 4-5 પૃષ્ઠોનો પાઠ) પસંદ કરો. ટેક્સ્ટને ૫ Paraરેફ્રેઝ કરો અને રચનાત્મક રીતે ટેક્સ્ટના પૃષ્ઠોને ફરીથી ડિઝાઇન કરો.
3. સાચા ઇવેન્ટ્સ સાથે વાર્તા વર્ણવો (વર્તમાન ઘટનાઓ અથવા કોઈપણ બનાવને લગતા અખબારના વર્તમાન સમાચારનો ભાગ પસંદ કરી શકાય છે). એકાઉન્ટને ફરીથી કહેવું - એકના પોતાના શબ્દોમાં / તમારા વિચારોને પ્રતિબિંબિત / મંજૂરી આપો. રજૂઆત કરવા માટે વિવિધ દ્રષ્ટિકોણ આપો (નાના જૂથમાં)
૪. શાળાના પાઠ્યપુસ્તકમાંથી એક ટેક્સ્ટ પસંદ કરો જેમાં કોઈ ઘટના / કેસ અધ્યયન / વર્ણના વર્ણવે છે. વર્ણના સમયગાળા દરમિયાન પ્રવર્તેલા સાંસ્કૃતિક / સામાજિક / લિંગ સંબંધોને ઓળખો અને તેને ટેક્સ્ટ સિવાયના audioડિઓ / વિઝ્યુઅલ / audioડિઓ-વિઝ્યુઅલ સ્વરૂપે પ્રસ્તુત કરો.
5. શાળા પાઠ્ય પુસ્તકમાંથી ઇવેન્ટ આધારિત ટેક્સ્ટ પસંદ કરો અને ઇવેન્ટ્સ પહેલાંના ઇતિહાસ પર મંથન કરો. પુસ્તકમાં સૂચિબદ્ધ ઇવેન્ટ્સ અંતર્ગત સાંસ્કૃતિક / લિંગ / સામાજિક પક્ષપાત / વિચારો / વિચારો ઓળખો આપેલ સમયગાળાને ટેક્સ્ટ સિવાયના audioડિઓ / વિઝ્યુઅલ / audioડિઓ-વિઝ્યુઅલ સ્વરૂપમાં પ્રસ્તુત કરો.

એકમ માટેની પ્રવૃત્તિઓ: 2

1. લેખનું માળખું વિશ્લેષણ પસંદ કરો, પેટા મથાળાઓ, મુખ્ય શબ્દો, વિચારોની અનુક્રમણિકા, નક્કર વિગતોનો ઉપયોગ, ચિત્રો અને / અથવા આંકડાકીય રજૂઆતો (માર્ગદર્શિત કાર્ય) ને ઓળખો અને જોડીમાં જોડો)
2. તમારા અનુભવો પર પ્રતિબિંબિત કરો કે જેણે તમને શીખવેલા સિદ્ધાંતને પરિવર્તન કરવામાં મદદ કરી અને તમે માઇક્રોટ્રેચિંગ કુશળતા સાથે સંબંધિત દત્તક લીધું તે અભ્યાસ.
3. માઇક્રોટ્રેચિંગથી સંબંધિત ઇવેન્ટ પસંદ કરો અને તૈયારી અને પૂર્વના અનુભવોને પ્રતિબિંબિત કરો. શિક્ષણ સમયે કૌશલ્ય અને વિચારવાની પ્રક્રિયા મોકલવી.
૪. કોઈપણ અભ્યાસક્રમ અથવા સહ-અભ્યાસક્રમ પ્રવૃત્તિથી સંબંધિત ઇવેન્ટ પસંદ કરો જેમાં તમે ભાગ લીધો છે. ઇવેન્ટ્સનો ક્રમ નીચે સૂચિબદ્ધ કરો અને પ્રક્રિયા દરમિયાન ઓછામાં ઓછી એક / બે ઇવેન્ટ્સ વિસ્તૃત કરો જે કદાચ તમારા વિચારો / વલણને નબળી / મજબૂત / બદલી શકે છે.

5. તમાને ગમતા લેખને પસંદ કરી સંશોધન કરો. ઘટનાક્રમ પર અભ્યાસ કરી સંબંધિત પ્રસંગ અનુરૂપ જર્નલ બનાવો.

નોંધ: તાલીમાર્થીઓ રજૂ કરવા માટે દરેક એકમમાંથી એક પ્રવૃત્તિ પસંદ કરશે પરંતુ વધુ સારી રીતે સંપર્કમાં લેવા માટે દરેક એકમમાંથી ઓછામાં ઓછી ત્રણ પ્રવૃત્તિઓ સંસ્થાકીય સ્તરે હાથ ધરવામાં આવશે.

વ્યાખ્યાન:૧

એકમ ૧ તથા એકમ ૨ ના અભ્યાસક્રમની ચર્ચા.

એકમ: 1 અનુક્રમણિકા અને ટેક્સ્ટમાં વિવિધતા

(આ વિભાગ, ટેક્સ્ટના સંદર્ભમાં શિક્ષકની તાલીમાર્થીની વાંચન અને સમજણ ક્ષમતાને વિકસિત કરવા અને મૌખિક રીતે દૃષ્ટિની, દૈહિક રીતે તેના પર પ્રતિબિંબિત કરવા માટે કુશળતા વિકસાવવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે.)

1.1 વિભાવનાત્મક સમજણ: ટેક્સ્ટ, વિવિધતા, સંદર્ભ, સમજૂતી, વાંચવાની વ્યૂહરચના

૧.૨ ડેવિસની સમજણની નવ સંભવિત ઘટક કુશળતા

1. વિશ્વના અર્થો. સંદર્ભમાં શબ્દોના શબ્દો pass. પેસેજ સંસ્થાને અનુસરો Main. મુખ્ય વિચાર specific. ચોક્કસ લખાણ-આધારિત પ્રશ્નોના જવાબ 6.. પેરાફ્રેઝ સાથે લખાણ-આધારિત પ્રશ્નો content. વિષયવસ્તુ વિશેના સૂચનો દોરો Lite. સાહિત્યિક ઉપકરણો Author. લેખકનો હેતુ.

1.3 વાંચન વ્યૂહરચના-પૂર્વાવલોકન, સ્કીમિંગ, સ્કેનિંગ, સૂચિત કરવું, પ્રતિબિંબિત કરવું, આગાહી કરવી, વાક્યસંગ્રહ અને વિચારોનું વિસ્તરણ

એકમ:૨ નિયમિત પ્રથાઓ પર પ્રતિબિંબ

(આ વિભાગ, શિક્ષકના તાલીમાર્થીને સંદર્ભ સાથે પ્રતિબિંબની તકો પ્રદાન કરવા પર કેન્દ્રિત છે

અભ્યાસક્રમની પ્રેક્ટિસ અને સ્ફૂલ ઇન્ટર્નશિપ પ્રવૃત્તિઓ અને મૌખિક, દૃષ્ટિની રેખાઓ માટે કુશળતા વિકસિત કરે છે

સૈદ્ધાંતિક રીતે તે જ પર અસર કરે છે.)

૨.૧ વિભાવનાત્મક સમજણ: પ્રતિબિંબિત શિક્ષણ, પરાવર્તિત ડાયરી, પ્રતિબિંબના તબક્કા

૨.૨ ક્રિયામાં પ્રતિબિંબ, ક્રિયાનું પ્રતિબિંબ -ડોનાલ્ડ શોન

વ્યાખ્યાન:૨

એકમ ૧ તથા એકમ ૨ ના અભ્યાસક્રમ અંતરગત એક્ટીવીટીની ચર્ચા

એકમ માટેની પ્રવૃત્તિઓ: 1

1. તમારી પસંદની ટેક્સ્ટ બુકમાંથી કોઈ ટેક્સ્ટ (ઓછામાં ઓછું 4-5 પૃષ્ઠોનો પાઠ) પસંદ કરો. કોન ટેક્સ્ટ, વિવિધતા અને ટેક્સ્ટમાં મૂળભૂત કિંમતો ઓળખો. લખાણના લેખકોનો હેતુ જણાવો અને તે માટેની તમારી સમજણ પર પ્રતિબિંબિત કરો.
 2. તમારી પસંદની ટેક્સ્ટ બુકમાંથી કોઈ ટેક્સ્ટ (ઓછામાં ઓછું 4-5 પૃષ્ઠોનો પાઠ) પસંદ કરો. ટેક્સ્ટને ૫ Para રેફ્રેઝ કરો અને રચનાત્મક રીતે ટેક્સ્ટના પૃષ્ઠોને ફરીથી ડિઝાઇન કરો.
 3. સાચા ઇવેન્ટ્સ સાથે વાર્તા વર્ણવો (વર્તમાન ઘટનાઓ અથવા કોઈપણ બનાવને લગતા અખબારના વર્તમાન સમાચારનો ભાગ પસંદ કરી શકાય છે). એકાઉન્ટને ફરીથી કહેવું - એકના પોતાના શબ્દોમાં / તમારા વિચારોને પ્રતિબિંબિત / મંજૂરી આપો. રજૂઆત કરવા માટે વિવિધ દ્રષ્ટિકોણ આપો (નાના જૂથમાં)
 ૪. શાળાના પાઠ્યપુસ્તકમાંથી એક ટેક્સ્ટ પસંદ કરો જેમાં કોઈ ઘટના / કેસ અધ્યયન / વર્ણના વર્ણવે છે. વર્ણના સમયગાળા દરમિયાન પ્રવર્તેલા સાંસ્કૃતિક / સામાજિક / લિંગ સંબંધોને ઓળખો અને તેને ટેક્સ્ટ સિવાયના audioડિઓ / વિઝ્યુઅલ / audioડિઓ-વિઝ્યુઅલ સ્વરૂપે પ્રસ્તુત કરો.
 5. શાળા પાઠ્ય પુસ્તકમાંથી ઇવેન્ટ આધારિત ટેક્સ્ટ પસંદ કરો અને ઇવેન્ટ્સ પહેલાંના ઇતિહાસ પર વિસ્તૃત બનો પુસ્તકમાં સૂચિબદ્ધ દરમિયાનની અંતર્ગત સાંસ્કૃતિક / લિંગ / સામાજિક પક્ષપાત / વિચારો / વિચારો ઓળખો આપેલ સમયગાળો. તેને ટેક્સ્ટ સિવાયના audioડિઓ / વિઝ્યુઅલ / audioડિઓ-વિઝ્યુઅલ સ્વરૂપમાં પ્રસ્તુત કરો.
- ભારતીય શિક્ષક શિક્ષણ સંસ્થા

એકમ માટેની પ્રવૃત્તિઓ: 2

1. લેખનું માળખું વિશ્લેષણ પસંદ કરો, પેટા મથાળાઓ, મુખ્ય શબ્દો, વિચારોની અનુક્રમણિકા, નક્કર વિગતોનો ઉપયોગ, ચિત્રો અને / અથવા આંકડાકીય રજૂઆતો (માર્ગદર્શિત કાર્ય) ને ઓળખો અને જોડીમાં જોડો)
2. તમારા અનુભવો પર પ્રતિબિંબિત કરો કે જેણે તમને શીખવેલા સિદ્ધાંતને પરિવર્તન કરવામાં મદદ કરી અને તમે માઇક્રોટ્રેચિંગ કુશળતા સાથે સંબંધિત દત્તક લીધું તે અભ્યાસ.

૩. માઇક્રોટિચિંગથી સંબંધિત ઇવેન્ટ પસંદ કરો અને તૈયારી અને પૂર્વના અનુભવોને પ્રતિબિંબિત કરો. શિક્ષણ સમયે કૌશલ્ય અને વિચારવાની પ્રક્રિયા મોકલવી.

૪. કોઈપણ અભ્યાસક્રમ અથવા સહ-અભ્યાસક્રમ પ્રવૃત્તિથી સંબંધિત ઇવેન્ટ પસંદ કરો જેમાં તમે ભાગ લીધો છે. ઇવેન્ટ્સનો ક્રમ નીચે સૂચિબદ્ધ કરો અને પ્રક્રિયા દરમિયાન ઓછામાં ઓછી એક / બે ઇવેન્ટ્સ વિસ્તૃત કરો જે કદાચ તમારા વિચારો / વલણને નબળી / મજબૂત / બદલી શકે છે.

૫. સંશોધન કરો અને તમારી પસંદગીના લેખને પસંદ કરો. ઘટનાઓની સાંકળ પર સંશોધન અને વિકાસ એ ઘટના સાથે સંબંધિત જર્નલ.

નોંધ: તાલીમાર્થીઓ રજૂ કરવા માટે દરેક એકમમાંથી એક પ્રવૃત્તિ પસંદ કરશે પરંતુ વધુ સારી રીતે સંપર્કમાં લેવા માટે દરેક એકમમાંથી ઓછામાં ઓછી ત્રણ પ્રવૃત્તિઓ સંસ્થાકીય સ્તરે હાથ ધરવામાં આવશે.

વ્યાખ્યાન:૩

વાંચન એટલે શું?

લખો

મહત્વ:

લખો

વાંચન શા માટે?

લખો

આપણે શું વાંચીએ છીએ?

મનોરંજન	અભ્યાસ	જરૂરિયાત	શોખ કે કુરસદના સમયે
> નવલકથા - લઘુકથા	> પાઠ્યપુસ્તક	> બસ, રેલ્વે, વિમાન, જહાજના સમય પત્રક	> વર્તમાનપત્ર, પૂર્તિ,
> નાટક - વાર્તા	> એસાઈમેન્ટ	> કર્મચારીનું સમય પત્રક, નકશા, પ્લાન,	> મેગેઝીન, જનકલ્યાણ, ચોપાનિયા, ઉખાણા.
> હાસ્યકથા-કરુણાંતિકથા	> અભ્યાસ સાહિત્ય	>વર્તમાનપત્ર, સુચના	> રસોઈ બૂક
> કાવ્ય-કવિ	> ગૂગલ - કોમ	> નોટીસ, અરજી, પત્ર	> પ્રાણીશાસ્ત્ર
> ફિલ્મ-અભિનય	> અપેક્ષિત - ગાઈડ	> પત્રવ્યવહાર	> વનસ્પતિશાસ્ત્ર
> લેખક - લેખ -	> પ્રશ્નબેંક સ્વાધ્યાયપોથી	> કર્મચારીઓ કામગીરી	> રસાયણ

> સાહિત્ય	> પ્રાયોગપોથી નકશાપોથી	> ડોક્ટર, વકીલ, ચાલક નું જરૂરી વાંચન	> ગૂગલે કે કોમ શોધ

વ્યાખ્યાન:૪

એકમ ૧. એકમ: 1 અનુક્રમણિકા અને ટેક્સ્ટમાં વિવિધતા

(આ વિભાગ, ટેક્સ્ટના સંદર્ભમાં શિક્ષકની તાલીમાર્થીની વાંચન અને સમજણ ક્ષમતાને વિકસિત કરવા અને મૌખિક રીતે દૃષ્ટિની, દૈહિક રીતે તેના પર પ્રતિબિંબિત કરવા માટે કુશળતા વિકસાવવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે.)

એકમ ૧.૧ વિભાવનાત્મક સમજણ: ટેક્સ્ટ, વિવિધતા, સંદર્ભ, સમજૂતી, વાંચવાની વ્યૂહરચના

- એકમ ૧.૧ વિભાવનાત્મક સમજણ એટલે શું?
 - કથાનકનું હાર્દ સમજવું - વસ્તુ માં શાની વાત કરવામાં આવી છે તે.
 - કેવા દ્રષ્ટિકોણ થી વસ્તુની મુલવણી કરી છે
 - હેતુ - ઉદ્દેશ્ય - લેખકની પ્રેરણા -

એકમ ૧.૧.૧ પાઠ (Text)

અર્થ:

- વિષય વસ્તુ નું આદર્શ સ્વરૂપ એટલે પાઠ.
- લેખક કવિનું પોતીકું યોગદાન એટલે પાઠ.
- સાહિત્યના સ્વરૂપની આદર્શ નકલ એટલે પાઠ.

સંકલ્પના:

- પાઠ હંમેશા વસ્તુનો ખરો અર્થ સ્પષ્ટ કરે છે.
- વાચકને વસ્તુના અર્થના ઊંડાણ સુધી લઈ જાય છે.
- પાઠ દ્વારા સાહિત્યના સ્વરૂપને સ્પષ્ટ કરી શકાય છે.
- પાઠ વિના વિવેચક વિવેચન સુધી પહોંચી શકતા નથી.
- પાઠ પુસ્તક, મેગેઝીન કે સમાચાર જેવા સાહિત્ય પૂરતા સીમિત હોય છે.

સ્વરૂપ:

પાઠ નીચેના જેવા સ્વરૂપે હોઈ શકે.

૧. સાહિત્યનું સ્વરૂપ જેમ કે ડ્રામા, નવલકથા, કટુણાંતીકા, હાસ્યકથા, કવિતા, ઊર્મિકાવ્ય વગેરે.

૨. લેખો ૩. નિબંધો ૪. પત્રો ૫. નકશા ૬. ફિલ્મ ૭. ચિત્રો
૮. ચલચિત્રો ૯. ગીતો ૧૦. જાહેરાતો ૧૧. કાર્ટૂન

મહત્વ:

- પાઠના સ્વરૂપને આધારે પાઠની અગત્યતા સમજે.
- પથના કયા સ્વરૂપને અગ્રતાક્રમ આપવો તે સમજવા માટે.
- વાચકને લેખક પરિચય તેમજ તેમનું સાહિત્યિક યોગદાન કરાવી શકાય.
- પાઠના વાંચનના આધારે તેના કથાનક સઘી પહોચી શકાય.

એકમ ૧.૧.૨ વિવિધતા (Diversity)

અર્થ:

- વિવિધતા સાહિત્યના ગુણાત્મક અને સંખ્યાત્મક એમ બંને પાસા ઉપર પ્રકાશ પડે છે.
- વિવિધતા સાહિત્ય ના અર્થ કે સ્વરૂપ સંદર્ભે હોઈ શકે.

વિવિધતાના પ્રકારો:

- વાંચન વિવિધતા શિક્ષકો માટે.
 - પથની ત્વરિતતા કે અનુકુળતાનો અભ્યાસ કરે છે.
 - પથનું માળખું વચકક્ષાને અનુરૂપ છે કે નહિ તેની ચકાસણી કરે છે.
- વાંચન વિદ્યાર્થીઓ માટે.
 - વાચક પાઠના ઊંડાણથી પરિચિત થાય.
 - વર્ગખંડ કે વાંચનાલય સાથે અનુબંધ સાધે છે.

મહત્વ:

- પાઠની વિવિધતા પાઠના સ્વરૂપ કે લક્ષણોનો અભ્યાસ કરે છે.
- પાઠની સંકુલતા, શબ્દો તેમજ વાક્ય રચના મુલવે છે.
- વિવિધતા દ્વારા લખાણની લંબાઈ તેમજ સંવાદિતતાને માપી શકાય છે.
- વિવિધતા દ્વારા જ્ઞાન અને તેની જરૂરિયાત નો અભ્યાસ કરી શકાય છે.
- પાઠનું સાહિત્યિક વિવેચન તેમજ પુનઃનિર્માણનો વિચાર કરી શકાય છે.

એકમ ૧.૧.૩ સંદર્ભ (Context)

અર્થ:

સંદર્ભ એટલે વિવિધ સ્થિતિમાં વાચક શું વાંચે તેમજ કેવી રીતે વાંચે તે. સંદર્ભ પાઠની ગોઠવણી અને સમજણ પર ભાર મુકે છે. સંદર્ભનો સીધો સંબંધ વાંચનના હેતુ સાથે રહેલો છે.

સ્વરૂપ/પ્રકાર: સંદર્ભ મૂળ બે પ્રકાર

૧. નવરાશનું વાંચન: સંતોષ, મનોરંજન, રસ- રૂચી સાથે સંબંધ ધરાવે છે.

ઉ.દા: મનોરંજન માટે મનપસંદ પુસ્તક વાંચવું.

૨. કર્યાત્મક વાંચન: નિશ્ચિત ધ્યેય સિદ્ધ કરવા વાંચન કરવું.

ઉ.દા: શાળાનું ઘરકામ, અભ્યાસ અને પરિક્ષાલક્ષી વાંચન કરવું.

મહત્વ:

- જ્ઞાન પ્રાપ્તિ માટે, નવા શબ્દો શીખવા-સમજવા માટે.
- નિશ્ચિત પરિણામ મેળવવા તેમજ સંદર્ભના મહત્વને સમજવા માટે.
- ઊર્મિ આવેગને અનુભવવા અને નિયંત્રિત કરવા માટે.

એકમ ૧.૧.૪ સમજૂતી (Comprehension)

અર્થ: આ એક ક્રિયાશીલ પ્રક્રિયા છે. ક્રિયાત્મકતા અને કૌશલ્ય ઉજાગર કરનારી પ્રવૃત્તિ છે. પાઠમાં કેટલું અને શું સમજ્યા તે મુલવે છે. પાઠની કક્ષા સ્વરૂપ વચ મુજબ છે કે કેમ તેનો પરિચય આપે છે.

મહત્વ:

- ઈતર વાંચન દ્વારા આ કૌશલ્યને વિકસાવી કરી શકાય છે.
- વિવિધ શબ્દો, વાક્યો તેમજ ફકરા વડે તે સમજણ વિકસાવી શકાય છે.
- ભાષા વિજ્ઞાન ના વિવિધ અંગો ઉપર મહત્વ ધરાવે છે.
- શબ્દ ભંડોળનો વિકાસ કરે છે.

એકમ ૧.૧.૫ વાંચન વ્યૂહરચના (Reading Strategies)

અર્થ:

- વાંચન વ્યૂહરચના એટલે વાંચનનું બુદ્ધિ પૂર્વકનું આયોજન અને અમલીકરણ જે વાચકને પાઠના અર્થ અને અનુવાદ સુધી લઈ જાય.
- નવા વાચકો માટે વાંચનવ્યૂહરચના અત્યંત જરૂરી છે. દ્વિતિય ભાષા માટે તે પ્રાણ સમાન છે.
- વાંચન કૌશલ્ય વિકસાવવા માટે વાંચન કૌશલ્ય દિવાદાંડી સમાન છે.

સોપાન:

વાંચન વ્યૂહરચના માટેના વિવિધ પગથીયા નીચે મુજબ છે.

ક્રમ	વાંચન વ્યૂહરચના	વાંચન વ્યૂહરચના	વાંચન વ્યૂહરચના
૧.	સક્રિયતા	પુર્વજ્ઞાનને સક્રિય કરવું	પાઠનો મૂળ સાર જાણી લેવો
૨.	અનુમાન લગાવવું	પ્રશ્નોત્તરી	અવલોકન કરવું
૩.	દેખરેખ થાકી સ્પષ્ટ કરવું	પાઠના ઢાંચા અભ્યાસ	ઊંડાણ પૂર્વક વાંચન કરવું
૪.	પ્રશ્નોત્તરી	મનમાં ચિત્ર ઉભું કરવું	
૫.	શોધ-પસંદગી	સારાંશ જાણી લેવો	
૬.	સારાંશ જાણી લેવો		
૭.	મનમાં ચિત્ર ઉભું કરવું		

મહત્વ:

- વાંચન હેતુ પૂર્વકનું બનાવે છે.
- વાંચનને જાગૃત બનાવે છે.
- પાઠ-વસ્તુનો અર્થ સમજવા પગથીયા પુરા પડે છે.
- વાચકને ક્રીયાન્વિત બનાવે છે અને પરનુંભુતીનો અનુભવ કરાવે છે.
- જ્ઞાનતંતુઓને તાજગી-તંદુરસ્તી આપે છે.
- વાચકની માનસિક થાક-તાણ દુર કરે છે.
- સંતોષ તેમજ સારી નિદ્રા આપે છે.